

**ZDRAVSTVENO-TURISTIČKI PROGRAMI TALASOTERAPIJSKIH
LJEČILIŠTA
HEALTH AND TOURIST PROGRAMS IN THALASSOTHERAPEUTIC
RESORTS**

Prim. mr. sc. Goran Ivanišević

Odbor za zdravstveni turizam

Hrvatske akademije medicinskih znanosti, Šubićeva 29, Zagreb
Klinika za reumatske bolesti i rehabilitaciju, KBC Zagreb-Rebro, Zagreb

Sažetak

Talasoterapijska lječilišta su bila sagrađena u turistički privlačnim mjestima jadranske obale i otoka. U cilju optimalnoga korištenja talasoterapijskih prirodnih ljekovitih činitelja potrebno je: uključiti prirodne ljekovite činitelje u redovitu turističku ponudu, promicati dugotrajni boravak - od jeseni do proljeća, i sastaviti opće i posebne zdravstveno-turističke programe korištenja prirodnih ljekovitih činitelja u liječenju, poboljšanju vrsnoće života i unapređenju zdravlja.

Ključne riječi:

talasoterapija, zdravstveno-turistički programi

Summary

Thalassotherapeutic facilities were built in Croatian tourist resorts at the Adriatic coast and islands. To use the thalassotherapeutic natural health factors optimally, it is essential: to include the thalassotherapeutic natural health factors in regular tourist offer, to promote longer stay from autumn - till spring time, and to create general and special health and tourist programs of natural health factors use for therapy, health, and life quality improvement.

Key words:

thalassotherapy - health and tourist programs

Uvod

Talasoterapijska lječilišta su sagrađena u klimatski i turistički privlačnim mjestima jadranske obale i otoka (2,3,4,5,11). Današnje zdravstveno-turističke mogućnosti talasoterapijskih (morskih) lječilišta uokvirene su radom različitih ustanova (Tablica 1):

TABLICA 1. Ustanove za izvođenje zdravstveno-turističkih programa talasoterapijskih (morskih) lječilišta

A) dom zdravlja ili zdravstvena stanica
B) lječilište ili specijalna bolnica
C) privatne liječničke i stomatološke ordinacije
D) domovi za starije osobe i umirovljenike
E) umirovljeni zdravstveni, turistički i drugi djelatnici
F) turistički objekti različite veličine i vlasništva
G) rekreacijski i športski objekti
H) kulturne i prosvjetne ustanove
I) vjerske ustanove

Zajednički rad različitih ustanova zadovoljava osnovne zdravstveno-turističke potrebe posjetitelja u ljetnoj turističkoj sezoni. Dolazak turista tijekom cijele godine nameće veće zahtjeve u organizaciji zdravstveno-turističke službe koja će, osim postojećega, imati obuhvatniju dodatnu zdravstvenu službu. (Tablica 2):

TABLICA 2. Dodatna stalna zdravstvena služba

a) hitna medicinska služba
b) specijalističke službe: internistička, pedijatrijska, neurološka, psihijatrijska, fizijatrijsku i dr.
c) laboratorijska i rendgenološka dijagnostika
d) fizikalna medicina i rehabilitacija

Zdravstveno-turističke potrebe

Potrebe zdravstvenoga turizma zahtijevaju, osim odgovarajuće organizacije zdravstvene službe, i posebne programe koji će, uz turističke, biti glavni razlog dolaska posjetitelja u talasoterapijska mjesta (1,6,7,8,9,10).

Današnji je čovjek suočen s različitim pogiblima za svoje osobno fizičko, mentalno i psihičko zdravlje, za zdravlje naroda i okoliša u kojemu živi. Potrebe održanja i unapređenja zdravlja i poboljšanja vrsnoće života prikazane su na Tablici 3:

TABLICA 3. Potrebe održanja i unapređenja zdravlja i poboljšanja vrsnoće života

1) briga za zdravu klimu i okoliš
2) briga za zdravu prehranu i pozitivne navike
3) briga za dobro opće zdravlje
4) briga za dobro stanje pokretačkoga sustava
5) briga za zdravo srce i krvožilje
6) briga za zdravo psihičko zdravlje
7) briga za unapređenje stanja zdravlja i poboljšanje vrsnoće života
8) briga za rekreacijske i športske potrebe
9) briga za kulturne i zabavne potrebe
10) briga za vjerske i društvene potrebe

Zdravstveno-turistički programi

Za zadovoljenje prije navedenih zdravstveno-turističkih potreba potrebni su sljedeći programi (Tablica 4):

TABLICA 4. Programi zdravstveno-turističkih potreba

I.	programi zdrave klime i okoliša
II.	programi zdrave i dijetalne prehrane
III.	programi razvijanja pozitivnih i odvikavanje od štetnih navika
IV.	programi za pokretački sustav
V.	programi za zdravo srce i krvožilje
VI.	programi za dobro mentalno zdravlje
VII.	programi za unapređenje zdravlja i poboljšanje vrsnoće života
VIII.	rekreacijsko-športski programi
IX.	programi kulturnih, zabavnih i drugih priredaba
X.	vjerska i druga slavlja

U izvođenju zdravstveno-turističkih programa sudjeluje zdravstveno, turističko i drugo osoblje, uz odgovarajuću opremu u ustanovama (Tablica 1). U tu svrhu služe nam sljedeći prirodni, zdravstveni, turistički, povijesni, kulturni i vjerski prostori i sadržaji (Tablica 5):

TABLICA 5. Prirodni, turistički, rekreacijski, športski, povijesni, kulturni i vjerski prostori i sadržaji

◆ prirodni ljekoviti činitelji: klima, vegetacija, sunce, more
◆ javna (automatska) meteorološka postaja
◆ putovi, staze i odmorišta
◆ prirodne i uredene plaže i kupališta
◆ ekološko društvo
◆ otvoreni i zatvoreni bazeni
◆ rekreacijski i športski sadržaji na otvorenim i u zatvorenim prostorima
◆ školske (gimnastičke) i druge dvorane i igrališta
◆ povijesni spomenici
◆ knjižnice i čitaonice
◆ muzeji i zbirke
◆ pjevački zborovi, orkestri, plesne skupine
◆ glumačka družina
◆ crkve i drugi sakralni objekti
◆ svjetovni i vjerski blagdani

Zaključci

U cilju optimalnoga korištenja talasoterapijskih prirodnih ljekovitih činitelja potrebno je:

- 1) uključiti prirodne ljekovite činitelje u redovitu turističku ponudu
- 2) promicati dugotrajni boravak - od jeseni do proljeća
- 3) sastaviti opće i posebne zdravstveno-turističke programe korištenja prirodnih ljekovitih činitelja u poboljšanju vrsnoće života, unapređenju zdravlja, u liječenju i rehabilitaciji

Literatura

1. Bokša, Vjačeslav G., Boguckij, Boris V. (1980), Medicinska klimatologija i klimatoterapija. Kiev: Zdorovja. 1-264.
2. Goldberg, Josip, Kovačević, Milan, Peričić, M, Ferri, Rafo, Letica, Ljubomir, Prica, Milan, Novak, Silvije, Krmpotić, M, Starčević, Ante, Marković, Josip, Orlić, Djuro, Delić, Miroslav, Račić, Ivo, Mayerhofer, Ernest, Dragišić, Branko, Berger, Milan, Dražančić, Filip, Car, Andrija, Bonetić, Niko, Glaser, Josip, Trauner, Leo, Cepulić, Vladimir (1940), O klimatoterapiji našega mora. U: Medicinska biblioteka. Zagreb: Liječnički vjesnik. (75-78),1--207.
3. Pleško, Nada (1989), "Značenje klimatskih faktora za liječenje u toplicama, na moru i u planinskim klimatskim lječilištima". Zdravstvo. 31(1),23-29.
4. Pleško, Nada, Zaninović, Ksenija (1988), "Turizam i klima". Turizam. 36(9),219-224.
5. Skupnjak, Berislav (1989), "Stodvadesetgodišnja tradicija simbioze zdravstva i turizma". Zdravstvo. 31(1),11-22.
6. Skupnjak, Berislav (1996), Izglednosti razvitka i konceptualno-organizacijski okvir zdravstvenog turizma u nas. Zagreb: Zavod za organizaciju i ekonomiku zdravstva. 1-10, prilozi. (Neobjavljeno)
7. Štraser, Toma (1970), "Talasoterapija". Medicinska enciklopedija. 6,208-210.
8. Štraser, Toma, Godić, Vlastimir (1969), Uvod u medicinsku bioklimatologiju i osnovi balneoklimatoterapije. Beograd-Zagreb: Medicinska knjiga. 1-VIII, 1-78.
9. Trauner, Leo (1968), "Klimatologija". Medicinska enciklopedija. 3,700-704.
10. Vukelić, Branko (1977), "Adaptacija bolesnika u toku talasoterapije". Medicina (Rijeka). 14(S 3),33-35.
11. Živković, Danijel (1988), "Stoljeće zdravstvenog turizma u Velom Lošnju". Psoriasis. 26,25-28.